

ฐาตินี พงษ์รูป. (2550). การศึกษาปัจจัยที่ใช้ในการจำแนกเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ กรณีศึกษา: อุทยานแห่งชาติที่มีศักยภาพสูง. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม.(การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์พิพัฒน์ นวลอนันต์, อาจารย์สุรชาติพิย์ ชวนะเวสสกุล.

การศึกษาปัจจัยที่ใช้ในการจำแนกเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ กรณีศึกษา: อุทยานแห่งชาติที่มีศักยภาพสูง มีวัตถุประสงค์ และขั้นตอนในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การศึกษาปัจจัยที่เหมาะสมในการจำแนกเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแล้วนำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาปัจจัยหลัก และปัจจัยรองที่เหมาะสมในการจำแนกเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ นำปัจจัยที่ได้มาใช้ในการสร้างแบบจำลองเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และเปรียบเทียบแบบจำลองเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในบริเวณอุทยานแห่งชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลักที่เหมาะสมในการจำแนกเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ข้อกำหนดเกี่ยวกับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว ความหลากหลายทางชีวภาพ การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพของพื้นที่ที่ใช้สำหรับการตั้งแคมป์ ส่วนปัจจัยรองที่เหมาะสม ได้แก่ การพบเห็นการพังทลายของดิน ความหนาแน่นของพืชคลุมดินและการสูญเสียพืชคลุมดิน การร้องเรียนของนักท่องเที่ยว และจำนวนของเส้นทางเดินเท้าของชุมชนในบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติ เมื่อนำปัจจัยที่ได้มาสร้างแบบจำลองเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในพื้นที่ศึกษา ซึ่งคัดเลือกมาจากอุทยานแห่งชาติที่มีศักยภาพสูง (ตามการประเมินของกรมอุทยานแห่งชาติฯ) 5 อุทยาน ได้แก่ ภาคเหนือ: อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ภาคตะวันตก/ภาคกลาง: อุทยานแห่งชาติไทรโยค ภาคตะวันออก: อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และภาคใต้: อุทยานแห่งชาติเขาหลวง พบว่า อุทยานแห่งชาติที่มีพื้นที่กิจกรรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับแบบจำลองเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว ส่วนอุทยานแห่งชาติฯ อีก 4 อุทยาน ไม่สอดคล้องกับแบบจำลองเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากพื้นที่กิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่ธรรมชาติสันโดษ และพื้นที่ธรรมชาติกึ่งสันโดษไม่ใช้ยานยนต์ ซึ่งเป็นบริเวณที่ธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์สูง และเมื่อมีการรบกวนจากการท่องเที่ยวจะเกิดความเสื่อมโทรมได้ง่าย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการสร้างแบบจำลองเขตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ สามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการพิจารณาการเปิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของอุทยานแห่งชาติเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยทำการสำรวจทรัพยากร รวมทั้งศึกษาความเหมาะสมในการใช้พื้นที่ก่อน เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

Tadinee Phongroob. (2006). *The Study on Factors for Classification Zoning Ecotourism in National Parks: A Case Study of High Potential National Parks*. Master thesis, M.Sc. (Ecotourism Planning and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisory Committee: Mr. Piphat Nualanant, Ms. Sutatip Chavanavesskul.

This study aimed to study factors, used in Thailand and other countries, for classification zoning ecotourism in terrestrial national parks in Thailand, seek a suitable set of factors for classification zoning ecotourism in land national parks of Thailand, apply the suitable factors to create a zoning ecotourism model by using Geographic Information System (GIS) and compare the zoning ecotourism model to current land use for tourism.

The results of the study showed that the suitable primary factors for classification zoning ecotourism were the effect of environmental regulations for tourist, biodiversity (flora and fauna), services and infrastructures and campsite. The suitable secondary factors for classification zoning ecotourism were soil erosion, density of ground cover and ground cover loss, tourist's complaint and number of local trail around the national park.

The GIS analysis was conducted to create zoning model of 5 study areas, chosen from the national park that has the highest potential in each part of Thailand, including the north: Doi Inthanon National Park, the west/the central: Saiyok National Park, the east: Preiw National Park, the northeast: Khao Yai National Park and the south: Khaoluang National Park. The results of the analysis suggested that Preiw National Park is the only national park compatible to land use zoning model for ecotourism. The other 4 national parks however are not compatible to the model since the tourism activity area is inside the primitive and the semi-primitive non-motorize zones where the ecosystem is abundant hence sensitive to tourism disturbances. The analysis also suggested that GIS modeling is a suitable tool for creating ecotourism zoning and assisting decision-making for a new tourist attraction in National Park.